

Tale til sommerafslutning, Dimission, 9. årgang, N. Kochs Skole 2016

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.
Men selvfølgelig også til alle andre elever, til forældre og pårørende og til alle medarbejdere.

Velkommen på denne smukke Sankt Hans dag.
Vi starter med sammen at synge midsommersangen. Og koret og Rie er som altid klar til at hjælpe.

MIDSOMMERSANGEN

1. *Vi elsker vort land,
når den signede jul
tænder stjernen i træet med glans i hvert øje,
når om våren hver fugl
over mark, under strand
lader stemmen til hilsende triller sig bøje,
vi synger din lov over vej, over gade,
vi kranser dit navn, når vor høst er i lade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade,
men den skønneste krans
bli'r dog din sankte Hans,
den er bunden af sommerens hjerter så varme, så glade.*

2. *Vi elsker vort land,
men ved midsommer mest,
når hver sky over marken velsignelsen sender,
når af blomster er flest,
og når kvæget i spand,
giver rigeligst gave til flittige hænder,
når ikke vi pløjer og harver og tromler,
når koen sin middag i kløveren gumler,
da går ungdom til dans
på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler,
da går ungdom til dans
på dit bud sankte Hans
ret som føllet og lammet der frit over engen sig tumler.*

3. *Vi elsker vort land
og med sværdet i hånd
skal hver udenvælts fjende beredte os kende,
men mod ufredens ånd
over mark, under strand
vil vi bålet på fædrenes gravhøje tænde,
hver by har sin heks, og hvert sogn sine trolde,
dem vil vi fra livet med glædesblus holde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde,
vi vil fred her til lands,
sankte Hans, sankte Hans,
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli'r tvivlende kolde.*

KÆRE 9. ÅRGANG

Danmark har verdensrekord i tillid!

Det påstår professor Gert Tinggaard i denne her lille fine bog, som jeg gerne vil anbefale. Begrebet tillid har optaget mig en del, siden jeg læste den.

Det har optaget mig, hvor meget vi kan, hvis vi skubber forbeholdene til side, og som udgangspunkt tror på, at vi alle vil det bedste.

Og det gør vi heldigvis som regel i Danmark.

Gert Tinggaard giver i bogen mange små og tankevækkende eksempler på, hvornår vi ubevidst agerer ud fra en selvfølgelig forventning om, at vi kan have tillid til hinanden.

Når vi lader vores børn lege uden opsyn på en legeplads, når vi be'r en fremmed holde øje med vores taske i toget, mens vi går på toilet, når vi går ud fra, at vi kan stole på et mundtligt tilsagn, vi har fået over telefonen og når vi som en selvfølge regner med, at den ansøgning, vi udfylder, bliver behandlet uden korrupsion.

Nogle af de eksempler ville være utænkelige i visse andre lande.

Gert Tinggaard påstår i bogen, at tillid er grunden til, at Danmark klarer sig så godt, også økonomisk, til trods for at vi hverken har olie eller andre råstoffer.

Det sparer Danmark for mange penge, at vi har så stor tillid til hinanden, at vi i vid udstrækning slipper for kontrol, dokumentation, kontrakter, retssager osv.

Tillid er Danmarks vigtigste råstof.

Men tillid hjælper ikke kun på betalingsbalancen. Først og fremmest er tillid et mentalt råstof, som gør mennesker trygge og glade.

Det gav god mening for mig, da jeg læste det, og var med til at forklare, hvad der skaber gode forpligtende fællesskaber, som vi alle får noget ud af at bidrage til og alle får noget ud af at være en del af.

Fodboldklubben, klassen, vennekredsen, skolen, arbejdspladsen, Danmark er alle afhængige af den tillidsfulde relation.

Tillid er ikke noget man handler med.

Det er ikke "noget for noget", men en grundlæggende tro på, at vi alle gør det, så godt vi kan.

Sådan et tillidsfuldt, forpligtende fællesskab har I formået at skabe på jeres årgang.

Nogle af jer var med til sommerafslutningen for 9 år siden, hvor I som 0. klasses børn gav afgangsbøger til de 9. klasser, der gik ud den gang. Andre er kommet til senere og 10 af jer, der sidder her i dag, startede faktisk først på Kochs Skole for et år siden.

Det er helt særligt for jeres årgang.

Men I sidder nu som én samlet årgang, der på godt og ondt har været sammen gennem det sidste begivenhedsrige, krævende, lærerrige, sjove, svære, hårde, glædesfulde og i hvert fald udviklende skoleår.

Jeg talte for et par måneder siden med jeres lærere, efter I havde været i Barcelona. Det havde i følge dem været en super god tur, der vidnede om, at I har været fantastiske til at tage imod de 10, der startede på skolen i august, der alle er blevet en del af fællesskabet, og om at de nye har været fantastiske til at melde sig ind i fællesskabet.

Lærerne fortalte, at jeres årgang er præget af meget stor forskellighed på stort set alle områder: faglighed, tilgang til skolen, interesser, kompetencer, baggrund, fremtoning, modenhed.

Men de sagde også, at det til gengæld er en af de mest rummelige årgange, de har mødt. Der er plads til alle.

DER ER PLADS NOK.

Sådan hedder en sang skrevet af den lidt rebelske, unge nordjyske sanger og sangskriver Annika Aakjær.

Sangen udgav hun midt under flygtningekrisen sidste efterår, og mange tolkede den ind i det, men hun siger selv, at det var tilfældigt, den udkom der, at den ikke er tænkt ind i en politisk sammenhæng, men blot som en mere generel opsang til os alle om at være lidt mere åbne over for dem, der er anderledes.

Om at være glade for det vi har, men ikke tro, at vi passer bedst på det, ved at holde det for os selv.

"Der er plads nok, i det her land, vi behøver ik' træde på hinanden".

-synger hun

Jeg hørte den sang for første gang her i foråret, og den gjorde stort indtryk på mig, også fordi hun er en meget markant sanger.

Sangen sad i baghovedet, da jeg snakkede med jeres lærere.

Der er plads nok på jeres årgang, tænkte jeg, da de fortalte om de oplevelser, de har haft med jer.

I har netop vist, hvad man kan, hvis man er åben og giver plads til andre. Også til dem der er anderledes end en selv og har tillid til, at de også vil fællesskabet.

I har vist, at man passer allerbedst på det fællesskab, man har, ved at invitere andre med ind i det, i tillid til at de også vil bidrage.

Jeg kunne godt tænke mig, at vi skulle synge den sang i dag, men den er ikke så nem og er ikke oplagt til fællessang, så jeg snakkede med Rie og hun har lavet et korarrangement til den, så koret nu vil synge den for os.

Teksten står i sanghæftet, så I kan følge med, og I må meget gerne synge med på omkvædet, der er lidt mere sangbart end resten.

Plads nok – Annika Aakjær

De siger vi skal sætte grænser
for at vise hvem vi er
de siger vi skal ta' flere chancer
At vi ik' har råd til at la' vær'
De siger kineserne kommer
med matematik og sammenhold
Og at det er længe siden vi har vundet
noget som helst i bold
Men er vi ik' dem,
der åbner vores hjem?
Er vi ik' dem der tør se frem?

Omkvæd:

Og der er plads nok
i det her land
vi behøver faktisk ik'
at træde på hinanden
Der er plads nok
Selv når vi føler os små
er vi et lyk'ligt lille land
der ved det hel' nok skal gå

både højre og venstre
vil ha' Danmark tilbage
og hele midtbanen løber
fra det de sagde
og folk snakker kun om gamle dage
men hvad er det egentlig de vil ha'?
for er det hele ik' lige her?
et folk der prøver at deles
om det der er
lidt venlighed selv i dårligt vejr

det er det Danmark som jeg ser, som jeg
ser,
som jeg ser

og folk de snakker om et lilleput land
hvor folk de tager sig af hinand'
hvor stilling'n er næsten lig'
mellem kvind' og mand
en humlebi der flyver
så flot den kan og
er det hel' ik' lige her?
et folk der prøver at deles
om det der er
nyt nordisk selvværd
det er det Danmark som jeg ser, som jeg
ser

Omkvæd:

Og der er plads nok
i det her land
vi behøver faktisk ik'
at træde på hinanden
Der er plads nok
Selv når vi føler os små
er vi et lyk'ligt lille land
der ved det hel' nok skal gå

de siger vi skal sætte grænser
for at vise hvem vi er
de siger vi skal ta flere chancer,
at vi ik' har råd til at la' vær'

”De siger at vi skal sætte grænser for at vise hvem vi er”
-sang vi

På Kochs Skole er vores fællesskaber meget vigtige for os.
Men vi vil netop ikke sætte grænser for at vise, hvem vi er, vi vil, præcis
som I har gjort i jeres klasse, vise hvem vi er ved at lukke andre ind i vores
fællesskab i tillid til, at de, præcis som vi, vil det bedste for fællesskabet.

Et fællesskab, skal ikke defineres ud fra dem, der ikke er med. Et fællesskab
må aldrig handle om at beskytte os mod de andre.

Sådanne lukkede fællesskaber, bliver ofte næsten sektagtige og på bekostning af den enkeltes integritet.

Et fællesskab skal defineres ud fra, at vi vil noget sammen.

Der er netop plads til hver enkelt individ, der bidrager med det, de hver især kan.

Et fællesskab bygger lige præcis på tillid til hinanden. Derfor er det vigtigt, at vi værner om vores tillid.

I går heldigvis videre ud i verden, med en erfaring om at tillid skaber værdi.

En erfaring der er vigtig, særligt i en tid hvor mistillid og kontrol lurser i samfundet og udfordrer vores tillidsfulde land.

Vi har brug for nogen som jer til at hjælpe med at passe på vores verdensrekord.

Tillid skal plejes, præcis som alt andet, man gerne vil have til at gro.

Jeg tænker, at mange af jer kender historien om den gamle indianer, der fortæller sine børnebørn om to ulve.

Den ene ulv er frygt, vrede, grådighed, arrogance, selvmedlidenhed.

Den anden ulv er glæde, kærlighed, tillid, gavmildhed og medfølelse.

Indianeren fortæller børnebørnene, at disse to ulve begge lever i ethvert menneske og er i evig kamp mod hinanden.

Et af børnene spørger: "Hvilken ulv er stærkest?"

Den gamle indianer svarer: "Den du fodrer"

Jeg ved at jeres lærere til jeres gallafest i onsdags holdt en tale for jer, der kredsede om tre begreber, som de mener, karakteriserer jer:

Gavmildhed, nysgerrighed og rummelighed.

Tre værdifulde ting, der kan fodre tillids-ulven og få den til at vokse.

For seks år siden stod jeg her for første gang til en sommerafslutning og det er siden blevet en tradition, at vi synger Linedanser som på allerfineste vis beskriver det skridt, I nu skal tage videre ud i livet.

Jeg håber, I har den grundlæggende tro, tillid og livsglæde med jer fra Kochs, der giver jer modet til at træde ud på linen, og som sammen med jeres faglige kompetencer skal hjælpe jer med at komme fremad og holde balancen.

LINEDANSER

*1. Kære linedanser, udspændt
ligger foran dig
selve livet
du fik givet
gå nu kun din vej.
Du må turde træde ud
hvor dit liv kun er dit.*

*Det briste eller bære må
dette ene skridt.
Give fra dig hvad du magter
da ser du
en dag du nåede ud
og danser til himmelens stjernesud.*

2. Kære linedanser, hop nu
ud ved siden af.
Se dig danse
bare sanser
gøre hvad du kan.
Være én, men én iblandt.
Og mødes så du gør.
Ja vent dig meget fra den kant:
Denne er din jord!
Tro mig når jeg siger til dig
det største
det ser man kun i det små.
Og kigger du opad er himlen blå.

3. Kære linedanser, ser du
livet er et net
øjeblikke
tro blot ikke
dansen kun er let.
Og en dag gør livet ondt
det ved jeg, at det vil.
For livet er et liv på trods
smerten hører til.
Ud af sorgen vokser lykken
og livet i påskens evige fest.
De stærkeste rødder har træ'r i
blæst.

4. Linedanser – vælg livet
hvilken er din vej?
Følg hjertet
uforfærdet.
Sige ja og nej!
Verden spørger tit hvordan
og alt for lidt hvorfor.
Der er så mange ting man kan
- stå for det DU tror.
Gid du aldrig mister modet
og lader det onde uimodsagt.
Når viljen befries, - da falder magt.

5. Linedanser i det høje
dans vidunderligt!
For det næste
er det bedste:
glæden ubestridt!
Tænk at få balancekunst.
Så helt ufatteligt!
At modtage sin stang og snor
ganske kvit og frit.
Uanset om du nu tror det,
så ved jeg,
at lyset brænder for dig!
Og kigger du op, er der nok en vej

Uanset om du nu tror det, så ved jeg, at lyset brænder for dig. og kigger du
op er der nok en vej.
Det kan I godt have tillid til.

Nu skal I have jeres afgangsbøger

Afgangsprøverne er samfundets kontrol af, om I har lært det, der forventes
af jer.

I har klaret afgangsprøverne rigtig flot, så I har helt sikkert indfriet
samfundets formelle forventninger til jer.

Men afgangsbøgerne siger ikke noget om de kampe, den flid, det
engagement og det personlige mod der ligger bag tallene. Det siger ikke
noget om jeres fællesskab, samvær, samarbejde, alle samtalerne, om
ansvar og tillid, som jeg ved har været en stor del af jeres skolegang. Måske
den allervigtigste del.

Noget af det, har vi forsøgt at indramme i de udtalelser, I også får med jer.

Men det allermeste af det, I har med fra skolen, kan man hverken se i
afgangsbøgerne eller i udtalelserne, det har I med jer i den, I er.

Husk også at vise det frem, når I skal videre ud i livet, og ikke bare aflevere
kuverten!

Det allervigtigste er ikke de karakterer du får. Det er den karakter du har!

Jeg har traditionen tro allieret mig med 0. klasserne, der nu vil hjælpe jeres lærere med at overrække jer beviserne.

OVERRÆKKELSE

Hjertelig tillykke til jer, kære afgangselever.
KOCHS-HURRA

En stor tak til jeres lærerne, der har guidet jer gennem skoleforløbet og som, blandt andet gennem tillid til jer, har skabt rammerne for jeres tillidsfulde, frugtbare fællesskab.
Og tak til jer forældre, der har valgt, at jeres dyrebareste skal gå i skole her. Det handler også om tillid.

Vi skal også sige farvel til nogle andre.
Der er nogle elever, der flytter skole, tager på efterskole el. lign.
Tak for den tid I har været på skolen.
Jeg håber også, I har fået en masse med jer fra Kochs Skole, forhåbentlig blandt andet tillid og troen på fællesskabet.
Held og lykke til jer også.

Inden vi slutter helt af og går på sommerferie, skal jeg lige gøre lidt reklame for vores jubilæum efter sommerferien.

Vi fylder 150 år i august. I har i løbet af foråret ved Kochs samlinger hørt vores tidligere skoleleder Stig fortælle lidt om historien.
Det flotte kunstværk, der er blevet malet på bagsiden af amfiscenen er også en del af vores jubilæumsfejring.

I uge 36, har vi en fælles emneuge for hele skolen i anledning af jubilæet. Det afsluttes med en hel festdag fredag d. 2. september hvor vi håber, at I vil komme og være med.

Vores fødselsdagsgave skal i år være noget helt særligt.
Vi har besluttet at give os selv og hinanden en fælles oplevelse for hele skolen.
Vi har lejet Tivoli Friheden fredag d. 9. september kl 14-17, hvor der ellers er lukket for offentligheden.
Der tager alle børn og voksne fra skolen ud.
Og vi har besluttet, at vi gerne vil invitere jer, kære 9. årgang med, da I jo bestemt også er en del af den 150 årige historie!
Sæt kryds i kalenderen 9. september, så hører I nærmere.

Når vi har sunget den sidste sang, vil der være en reception for 9. årgang, deres forældre og lærere i 10. klasses fællesrum. Til allersidst vil jeg gerne sige rigtig mange tak for hjælpen i dag til til Rie og til koret, der er hoppet med på mine ideer og sunget i dag. Til 8. klasse for hjælp m receptionen, og til Paul og pedellerne der har stillet op. Jeg håber I alle sammen vil hjælpe os med at rydde op, tage jeres sange med jer.

Tusind tak for i år til jer alle. Børn, medarbejdere og forældre. De bedste tanker til jer, der skal videre. Jeg håber vi ses til jubilæet. Og til alle I andre: på gensyn 10. august.

Vi slutter med sammen at synge Alle børn har ret
Rigtig god sommer

ALLE BØRN HAR RET

*Alle børn har ret
til at vokse op i fred
Alle børn har ret
til et liv i kærlighed
Kunne bo hos sin familie
et sted der er trygt og rart
Alle børn har ret
til at få den bedste start*

*For os kan verden ikke bare
glemme
vi er børn og vi har hver vores
egen stemme
Alle børn har ret
til at få den bedste start
Alle børn har ret
til at få den bedste start*

*Alle børn har ret
til at ha' det lige godt
Alle børn har ret*

*til at få del i stort og småt
Intet barn behøver at sulte
intet barn skal stå for skud
Alle børn har ret
til at se forskellige ud*

*For os kan verden ikke bare
glemme*

*Alle børn har ret
til at lære om vor jord
Alle børn har ret
til at høre hvad andre tror
Om mennesker i andre lande
og vide hvad som sker
Alle børn har ret
til at lære endnu mer'*

*For os kan verden ikke bare
glemme*

-/Lisbeth